

V.5 Poddziały wspólne czasu (Tablica Ig)

Wskaźnik "..."

V.5.1 Poddziały wspólne czasu – wiadomości ogólne¹

Podstawą obliczenia czasu dla charakterystyk chronologicznych w postaci dat czy okresów jest era chrześcijańska (kalendarz gregoriański). Daty i okresy wyrażane są wtedy za pomocą symboli poddziałów wspólnych czasu "0/2", np.:

"19" 20 wiek

Można stosować poddziały wspólne czasu "3/7", wyrażające geologiczny, archeologiczny i kulturalny podział czasu (według innych metod podziału niż metoda konwencjonalna - wg kalendarza gregoriańskiego), np.: "321" Wiosna, "636" Epoka miedzi.

V.5.2 Podkategorie poddziałów wspólnych czasu:

"0/2" Daty i okresy czasu nowej ery mierzone sposobem konwencjonalnym według kalendarza chrześcijańskiego (gregoriańskiego)

"0" Pierwsze tysiąclecie naszej ery

"1" Drugie tysiąclecie naszej ery

"2" Trzecie tysiąclecie naszej ery

"3/7" Podział czasu z innych punktów widzenia niż z punktu widzenia mierzenia czasu sposobem konwencjonalnym według kalendarza chrześcijańskiego (gregoriańskiego)

"3" Konwencjonalny podział czasu i jego poddziały - oznaczone, nazwane itd.

"4" Czas trwania. Okres czasu

"5" Periodyczność. Częstotliwość. Okresowość. Powtarzanie się w pewnych odstępach czasu

"6" Geologiczny, archeologiczny i kulturalny podział czasu

"7" Zjawiska w czasie. Fenomenologia czasu

¹ J. Hys, J. Kwiatkowska, *Poddziały wspólne czasu oraz symbole wyrażające ujęcie historyczne w Uniwersalnej Klasyfikacji Dziesiątej*, „Poradnik Bibliotekarza” 2014 nr 5, s. 9-12.

Poddziały wspólne czasu służą do określenia daty, okresu, epoki, następstwa chronologicznego czy czasu trwania zdarzenia.

V.5.3 Rozbudowa podziałów wspólnych czasu według kalendarza chrześcijańskiego (gregoriańskiego)

Daty zapisuje się za pomocą ośmiu cyfr, cztery pierwsze oznaczają rok, dwie następne miesiąc, dwie ostatnie dzień miesiąca. Jeśli numer roku jest krótszy niż cztery cyfry należy poprzedzić go odpowiednią liczbą zer, podobnie należy postępować w odniesieniu do miesięcy, dni, np.:

"0435.08.04" 4 sierpnia 435 roku

Czasy starożytne (era przedchrześcijańska, przed naszą erą) poprzedza się znakiem minus, np.:

"-0054" 54 rok p.n.e.

Jeżeli jest konieczne wyraźne zaznaczenie, że data odnosi się do ery chrześcijańskiej (naszej ery, Anno Domini) można poprzedzić zapis znakiem plus, np.:

"+0043" 43 rok n.e.

Stulecia i dziesięciolecia oznacza się za pomocą liczb dwu- i trzycyfrowych, np.:

"03" 4 wiek

"19" 20 wiek

"192" lata dwudzieste 20 wieku (1920-1929)

Okres czasu (od-do) zapisuje się przez wskazanie dat granicznych pomiędzy którymi umieszczona jest kreska ukośna, np.:

"04/14" okres pomiędzy 5 a 15 wiekiem

"1815/1830" okres od 1815 do 1830 roku

W przypadku, kiedy w dokumencie wskazana jest tylko data początku lub tylko data końcowa omawianego okresu, podział wspólny czasu

zapisuje się jako tzw. okres o jednym limicie otwartym. W miejsce nieokreślonej granicy okresu wprowadza się trzy kropki, np.:

94(100)".../18" Historia powszechna od początku do 19 wieku

V.5.4 Poddziały wspólne czasu w zapisie pionowym (metoda BN)

Poddziały wspólne czasu dopisywane są bezpośrednio do symboli głównych, np.:

821.111(091)"19" Historia literatury angielskiej 20 wieku

Poddziały wspólne czasu w zapisie pionowym stosuje się tylko w dziale 8 i 9, np.:

821.162.1(091)"19" Historia literatury polskiej 20 wieku

903/904(438)"637" Relikty archeologiczne z epoki brązu na terenie Polski

929-051(410)"19" Pamiętniki angielskie 20 wieku

94(438).02"11" Historia Polski 12 wieku

Stosuje się poddziały wspólne "0/2" Daty i okresy czasu nowej ery mierzone sposobem konwencjonalnym według kalendarza chrześcijańskiego (gregoriańskiego), tj.:

- stulecia "xx" (dla wyrażenia historii literatury i historii powszechnej), np.:

821.111(091)-2"15" Historia dramatu angielskiego 16 wieku

94(44)"17" Historia Francji 18 wieku

- daty roczne "xxxx" (dla wyrażenia wydarzeń z historii Polski i historii I oraz II wojny światowej), np.:

94(438).071"1830/1831" Powstanie listopadowe 1830-1831 roku

94(438).081"1920" Bitwa warszawska 1920 roku

94(100)"1914/1918":355.4 Historia wojskowa I wojny światowej

94(100)"1939/1945":355.4 Historia wojskowa II wojny światowej

Nie stosuje się poddziałów wspólnych czasu po symbolu 94(3) Historia starożytna.

Nie stosuje się poddziałów wspólnych czasu wyrażających daty p.n.e.

Nie stosuje się poddziałów wspólnych "3/7" Podział czasu z innych punktów widzenia niż z punktu widzenia mierzenia czasu sposobem

konwencjonalnym według kalendarza chrześcijańskiego (gregoriańskiego), z wyjątkiem:

"611" Prekambr (ok. 4600-542 mln lat temu) (jednostka większa niż eon)
Hadeik. Archaik. Proterozoik

"62" Fanerozoik (542 mln lat temu do czasów obecnych) (eon)

"621" Paleozoik (542-251 mln lat temu) (era)
Kambr. Ordowik. Sylur. Devon. Karbon. Perm

"622" Mezozoik (251-65,5 mln lat temu) (era)
Trias. Jura. Kreda

"628" Kenozoik (65,5 mln lat temu do czasów obecnych) (era)

"628.2" Paleogen (65,5-23 mln lat temu) (okres)
Paleocen. Eocen. Oligocen

"628.4" Neogen (23-2,6 mln lat temu) (okres)
Miocen. Pliocen

"628.6" Czwartorzęd (2,6 mln lat temu do czasów obecnych) (okres)
Plejstocen. Holocen

"631/634" Epoka kamienia
Paleolit. Mezolit. Neolit

"636" Epoka miedzi. Chalkolit

"637" Epoka brązu

"638" Epoka żelaza